

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Deres referanse
Vår referanse 2016/2112-4 561 GTH
Saksbehandler Gaute Thomassen, tlf. 61 26 60 60

Dato 11.05.2016

Høring - Konsesjonssøknad for Rådåe kraftverk - uttalelse

Viser til brev av 18.03.16 fra NVE med oversendelse av søknad fra Norsk Grønnkraft, om tillatelse til å bygge og drive Rådåe kraftverk i Dovre kommune.

Kraftverksplanene

Kraftverksplanene innebærer å utnytte et fall på 500 meter mellom kote 990 og kote 490 i elva Rådåe i Dovre kommune. Den berørte elvestrekningen er ca. 3000 meter. Inntaket til kraftverket er planlagt ca. 1 km nedenfor grensen til Dovre nasjonalpark. Inntakسدammen er planlagt som en 2,5 m høy betongdam med ca. 4 m lengde. Inntaksbassenget antas å bli ca. 20 meter langt med et vannspeil på om lag 70 m². Fra inntaket føres driftsvannet i nedgravd rørgate over hele vannveiens strekning – 2990 meter. Kraftstasjonen er planlagt bygget i dagen like ved gården Lannem. Det planlegges bygd en anleggsvei med bredde på ca. 4 meter langs rørtraseen opp til kraftverksinntaket. Søker opplyser at denne veien er planlagt som permanent adkomstvei til inntaket, tilrettelagt for ATV og lett kjøretøy. I sin permanente stand er veien planlagt å få en bredde på 2,0 - 2,5 m.

Vassdragets middelvannføring ved inntaket er oppgitt til 0,24 m³/sek, mens alminnelig lavvannføring oppgis til 0,01 m³/sek. 5%-persentil sommer (01.05 – 30.09) er 0,072 m³/sek, mens 5%-persentil vinter (01.10 – 30.04) er 0,006 m³/sek. Kraftverkets største og minste slukeevne er oppgitt til henholdsvis 0,48 m³/sek og 0,024 m³/sek. Søker foreslår at det slippes en minstevannføring forbi kraftverket på 0,03 m³/sek sommertid og 0,014 m³/sek vinterstid. De nevnte tidsperiodene er ikke datofestet, men de antas å følge datoene 5-persentilene er oppgitt for. Installert effekt er 1,9 MW. Kraftverket forventes å gi en årlig produksjon på 5,3 GWh, hvorav 4,0 GWh er sommerkraft mens 1,3 GWh er vinterkraft. Utbyggingsprisen er anslått til kr. 4,9 kr/kWh.

Fylkesmannens vurdering

Den øverste delen av utbyggingsstrekningen ligger i relativt urørt natur, og ligger i et randområde like utenfor Dovre nasjonalpark. Inntaket til det planlagte kraftverket er plassert litt nedenfor (ca. 1 km) nasjonalparkgrensen. Tiltaket vil medføre et relativt betydelig bortfall av inngrepsfri natur (2,8 km² INON sone 2, 1,7 km² INON sone 1, villmarkspreget område blir ikke direkte berørt). Bortfallet av INON sone 1 ligger i sin helhet innenfor nasjonalparkgrensen. Inntaket vil ligge i det som i dag er INON sone 2. Inngrepet som selve inntakسدammen medfører vil imidlertid antageligvis være lite synlig fra det arealet av INON sone 1 som vil skifte status som følge av tiltaket.

Driftsvannet er planlagt ført i nedgravd rørgate, og det skal etableres anleggsvei opp til kraftverksinntaket. På denne strekningen kan inngrepene tiltaket medfører bli svært synlige i landskapet. Vi legger merke til at det i søknaden er oppgitt at anleggsveien er planlagt brukt som permanent adkomstvei til inntaket i driftsfasen, mens det i rapporten vedrørende biologisk mangfold er oppgitt at «det skal ikke bygges permanent veg opp til inntaket, bare en midlertidig adkomstveg».

Miljøutredningen anbefaler at biologer deltar i stikking av rørgate- og vegtraséen for å unngå skade på konkrete biologiske forekomster.

Av hensyn til landskapsvirkningene av tiltaket må det etter vår vurdering legges stor vekt på å begrense de varige terrenginngrepene som følger av tiltaket.

Inntaksdammen er planlagt innenfor Rondane villreinområde. Vi anser det som en betydelig svakhet ved søknaden at man ikke har vurdert inngrepets effekt på villrein. I søknaden har man heller ikke vurdert forholdet til regional plan for Rondane og Sølknkletten. Det planlagte inntaket ligger innenfor det som i nevnte plan er definert som sone 1 – nasjonalt villreinområde. I retningslinjene for denne type områder står det i planen at «ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås.»

Villreinnemda for Rondane og Sølknkletten behandlet konsesjonssøknaden i møte 25. april. Villreinnemda mente da at tiltakets effekter på villrein ikke var belyst i søknaden, og at en utredning av slike effekter må på plass før villreinnemda kan gi en endelig uttalelse vedrørende forslaget.

Anleggsveien til kraftverksinntaket kan også lette folks adkomst inn i fjellområdet innenfor. Eventuell økt ferdsel kan medføre varig økt forstyrrelse av reinen. Dette vil være et problem også om man skulle trekke inntaksdammen utenfor grense for villreinområde. Det bør av disse årsakene, etter vårt syn være en forutsetning for en evt. tillatelse at anleggsvegen fjernes helt og at rørtaseen i så stor grad som mulig settes tilbake i naturlig tilstand etter avsluttet anleggsarbeid. Framtidig vedlikeholdsarbeid må kunne gjennomføres uten veg, selv om dette vil øke vedlikeholdskostnadene.

Dersom en finner at konsesjon kan gis, er det av hensyn til villreinen viktig at anleggsarbeid inne ved inntaket konsentreres i tid, og at kalvingsperioden unngås. Minst konfliktfylt vil forstyrrelser være om vinteren, da området er mindre brukt av reinen på denne årstiden.

Det forekommer enkelte rødlistearter i området. Ved kartlegging i forbindelse med kraftverksplanene ble det oppdaget 3 rødlistede plantearter og en rødlistet moseart. Alle disse fire er i rødlistekategori nær truet (NT). I tillegg er det registrert forekomst av rankfrøstjerne (NT) i artskart. De registrerte rødlisteartene er ikke ansett for å være spesielt fuktighetskrevenne, og redusert vassføring i vassdraget antas ikke å ha vesentlig negativ betydning for disse. Inngrep i form av rørtase og vei vil ha potensiale til direkte å skade rødlistede plante- og mosearter og deres habitat, men ingen av de registrerte rødlisteartene i dette tilfelle har en rødlistestatus som tilsier at de skulle være til hinder for en utbygging.

Det må forventes at fiskebestand og bunndyrproduksjonen på den berørte strekningen i Rådåe vil bli forringet som en følge av redusert vannføring ved en utbygging. Utredningen av biologisk mangfold konkluderer med at det ikke er knyttet store verdier til fiskebestanden i elva og at det neppe forekommer rødlistede bunndyrarter i elva. Vurderingen når det gjelder rødlistede bunndyrarter synes etter vår vurdering rimelig. Når det gjelder fisk mener vi at verdiene er større enn hva søker antyder, særlig i de nedre deler av elva. I rapporten «Fiskeregistrering i Gudbrandsdalslågen, Dovre kommune» fra 1990 står det at det ble observert svært stor tetthet av ørret i elvas nedre deler og man konkluderte med at Rådåe har stor betydning for rekruttering til Gudbrandsdalslågen. Ved stans i kraftverket vil det kunne oppstå brå vannføringsreduksjoner også nedenfor kraftverket, og derved gi skadevirkninger på fisk og ferskvannsorganismer nedenfor den utbygde strekningen. For å unngå dette må et evt. kraftverk etableres med omløpsventil. Søkers foreslåtte minstevannføringer antas å være tilstrekkelig med tanke på verdiene som antas å finnes i den påvirkede strekningen av elva.

Forurensing

Søknaden gir ikke informasjon om støynivået fra kraftverket. Dersom kraftverket medfører støy av betydning vil det kunne utløse behov for behandling etter forurensingsloven. Dersom det i anleggsperioden skal utføres arbeid som kan medføre fare for forurensing må dette også meldes til Fylkesmannen for vurdering.

Landbruk

Fylkesmannen mener at det planlagte tiltaket er mangelfullt utredet i forhold til landbrukshensyn. Blant annet må det foreligge en beskrivelse hva tiltaket medfører av omdisponering av dyrka jord (fulldyrka, overflatedyrka og innmarksbeite) og dyrkbart areal. Når tiltak medfører omdisponering av dyrka jord må en vurdere og beskrive alternativer som ikke medfører omdisponering av dyrka jord dersom slike

alternativer kan være mulige. Når det gjelder anleggsvegen så synes den å medføre omdisponering av dyrka jord og Fylkesmannen forutsetter at det blir vurdert alternative traseer som ikke medfører omdisponering av dyrka jord jf. jordloven § 9.

Rørgata vil krysse jordbruksarealer. Fylkesmannen forutsetter at rørgata blir nedgravd. Der rørgata krysser dyrka mark må den legges så dypt at det kan foregå ordinær jordbruksaktivitet over rørgata. Vi er ikke kjent med hvordan situasjonen er med hensyn på grøfting av den dyrka marka, men for ikke å få problemer med framtidig grøfting må overdekningen være minst 1,2 m.

Fylkesmannen er gjort kjent med at det finnes vannuttak til jordbruksvanning fra elva, også fra brukere som ikke er grunneiere i elva. Vi mener at det bør gjøres en kartlegging av det faktiske behovet for vannslipp til vannuttak på den berørte strekningen. Dette er viktig å ha på plass både for brukerne som tar vann fra elva, og med tanke på å kunne sikre tilstrekkelig minstevannføring. Vi legger til grunn at NVE sørger for at interesser knyttet til tinglyste vannretter i vassdraget blir ivarettatt.

Oppsummering

Fylkesmannen fremmer innsigelse til den omsøkte konsesjonen begrunnet i at konsekvensene for villreinen ikke er tilstrekkelig vurdert, verken som enkeltstående tiltak eller med tanke på presedensvirkning for området som omfattes av regional plan for Rondane-Sølnkletten. Prosjektet gir begrenset kraftproduksjon, særlig om vinteren, og en utbygging som gir vesentlig negative konsekvenser for villreinen bør derfor ikke tillates.

Dersom det likevel gis konsesjon for en utbygging, mener Fylkesmannen at det må settes følgende vilkår for å begrense skadevirkningene av utbyggingen:

- Minstevannslipp forbi kraftverket på 0,014 m³/sek i perioden 01.10 – 30.04 og 0,03 m³/sek i perioden 01.05 – 30.09. I perioder med uttak av vann til jordbruksvanning fra den utbygde strekningen må minstevannføringen heves tilsvarende uttaket av vanningsvann.
- Krav om omløpsventil i kraftverket for å hindre tørrlegging/brå vannstandsreduksjoner nedstrøms kraftverket.
- Fjerning av anleggsvei.
- Evt. tiltak for å dempe landskapsvirkninger av rørgatetraseen.
- Anleggsarbeider ved inntak skal konsentreres i tid. Mai måned skal unngås.
- Standard naturforvaltningsvilkår.

Med hilsen

Sigurd Tremoen

Ola Hegge
Fung. avdelingsdirektør

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:

Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	Dovre
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Oppland fylkeskommune	Postboks 988	2626	Lillehammer